

Csecsemő- és kisgyermek táplálás – standard ajánlások az Európai Unió számára

4. sz. melléklet Biztonságos alternatív táplálás

Azok a várandós nők, akik – azután, hogy megfelelően tájékoztatták őket a szoptatásról – úgy döntenek, hogy tápszerrel táplálják csecsemőjüket, egyéni támogatást és tájékoztatást kell hogy kapjanak arról, hogy hogyan tudják a tápszeres táplálást megfelelően és biztonságosan megvalósítani. Ugyanez vonatkozik arra a kisszámú asszonyra is, akik nem tudják szoptatni csecsemőjüket vagy akik esetében a szoptatás ellenjavallt, valamint azokra, akiknek házon kívül kell munkát vállalniuk csecsemőjük hat hónapos kora előtt, és esetleg nem tudják kizárólagosan szoptatni vagy anyatejjel táplálni csecsemőjüket, így szükségessé válhat a tápszeres kiegészítés, amikor távol vannak gyermeküktől. Mindezeket az anyákat teljeskörűen tájékoztatni kell a következőkről:

- A szárított (poralakú) tápszerek nem steril termékek; potenciálisan veszélyes baktériumokkal való fertőzöttségük bizonyított. A termékek kezelése, tárolása és elkészítése során kívülről történő fertőződés szintén előfordulhat. A kockázat csökkentésére a higiénés szabályokat szigorúan be kell tartani.
- A kereskedelmi forgalomban kapható etetésre kész, folyékony tápszerek, amelyeket általában egyszerhasználatos cumisüvegekben vagy tetra-pack dobozokban árulnak, steril termékek. Mindamellet felbontásuk után vagy az előkészítés és etetés során ezek is fertőződhetnek potenciálisan veszélyes környezeti baktériumokkal. Emiatt – a fertőzés kockázatának csökkentésére – ezek használatakor is szigorúan be kell tartani a higiénés szabályokat.
- A poralakú tápszerek elkészítésekor pontosan be kell tartani a dobozon feltüntetett utasításokat annak biztosítására, hogy az elkészített tápszer ne legyen se túl koncentrált, se túl híg, mivel mind a túl sűrű, mind a túl híg tápszer veszélyezteti a csecsemő egészségét.
- Higítatlan tehéntej (vagy más állati tej), sűrített tej, főlözött vagy félzsíros tej illetve ezek otton módosított formája egyéves kor alatti csecsemőnek nem adható. Egyéves kor felett, amennyiben a gyermek tehéntejet kap, annak teljes tejnek kell lennie, nem főlözött vagy félzsíros tejnek. Utóbbi termékek kerülendők a gyermek kétéves koráig.

A poralakú tápszerek elkészítése, tárolása és etetése, valamint az etetésre kész, folyékony tápszerek kezelése otthoni környezetben a következőképpen ajánlott:

- Védjük ki a fertőzést! (pl. kézmosás, a konyha és az eszközök tisztántartása)
- Minden etetéskor frissen készítsük el a poralakú tápszert!
- Használjunk steril tárolóedényeket (azaz alaposan elmosogatott és 10 percig főzéssel sterilizált, sterilizáló folyadékban sterilizált vagy mikrohullámú sterilizálóban sterilizált edényeket)!
- A tápszert forró vízzel (>70°C) vagy felforralt és 70°C-ra hűtött vízzel készítsük el vigyázva, hogy ne kontaminálódhasson újra!
- Az elkészített tápszert hűtsük le gyorsan (nem több mint 30 perc alatt) és azonnal használjuk fel; a hőmérséklettel legyünk óvatosak, nehogy megégessük a csecsemő száját!
- A maradékot minden etetés után öntsük ki!

A kórházakban, ahol etetésre kész tápszereket nem használnak hasonló ill. még szigorúbb szabályok szükségesek:

- A gondozóknak meg kell tanítani a por alakú tápszerek biztonságos elkészítésének módját a központi egységekben és az újszülött osztályokon.
- A megfelelő higiénés szabályok betartása alapvető a fertőzések elkerülésére (pl. a tisztaság biztosítása, az eszközök sterilizálása, kézmosás)
- A tápszereket steril edényekben, steril boxban kell elkészíteni, ügyelve a fertőződés kivédésére.
- A tápszereket mindig forró vízzel (>70°C), a fertőződés elkerülésére vigyázva kell elkészíteni.
- Az elkészített tápszert gyorsan le kell hűteni az *Enterobacter sakazakii* növekedését serkentő hőmérséklet (4-5°C) alá, és felhasználásig ezen a hőmérsékleten kell tartani.
- Ha folyamatos etetésre van szükség, a maximum felhasználási idő nem lehet több mint 2 óra.